

КОМУНІСТИ І КОМСОМОЛЬЦІ! БУДЬТЕ В АВАНГАРДІ

ВСЕНАРОДНОЇ БОРОТЬБИ ЗА ПОБУДОВУ КОМУНІЗМУ В СРСР!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ ХХХ

(Із закликів ЦК КПРС).

За наукові
КАДРИОрган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 29 (801).

28 жовтня 1964 р.

Ціна 2 коп.

БОЙОВИТО, ПО-ДІЛОВОМУ

АКТИВНО пройшли звітно-виборчі збори на філологічному факультеті. З доповіддю виступив секретар партбюро тов. М. ПАВЛЮК.

В доповіді вказано на те, що партійна організація факультету провела чималу роботу в справі виховання колективу та організації його на виконання поставлених завдань. Велика робота зроблена щодо планування навчального процесу, поліпшення трудової дисципліни серед студентів і викладачів, посилилась методична та наукова робота кафедр, зросла наукова продукція вчених. Філологічний факультет був організатором та учасником декількох наукових конференцій.

ЗНАТИ ЗАПИТИ
СТУДЕНТІВ

В своєму виступі С. Коган підкреслив, що в житті деяких студентів є негативні факти, що накладає на комуністів особливу відповідальність. Зараз, коли партія веде рішучу боротьбу проти суб'єктивізму й самопливу, ми мусимо чітко визначити, як ми будемо проводити виховну роботу. Форми зв'язку викладачів і студентів повинні бути різноманітнішими. Треба знати студента, його запити. Треба домагатися дружби студента, тоді наша пропаганда буде гострою, жвавою.

Приходьте до нас в групи, в гуртожитки, говорить студентка-комуніст Т. Кузіна, звертаючись до викладачів. Приходьте так, як це робила наш агітатор Н. Рядченко. Вона знала про нас все, всі наші незгоди та радощі. І це не завважало їй бути вимогливою в аудиторії. Ми мусимо бути наступальними в нашій виховній роботі й залишатися чуйними до вимог студентів, говорить декан І. Дузь.

ДОРОГУ ІНІЦІАТИВИ

Наше партбюро працювало злагожено, говорить комуніст А. Москаленко. Але це не значить, що ми не сперечалися. Комуністи правильно розуміють свої завдання і треба давати простір їх ініціативі. Хай велика активність одних, особливо керуючих товаришів, не заступає інших. Про ініціативу, про те, що іноді є бажання висловити свою точку зору, свою думку говорить також студентка Кузіна.

Піклуються комуністи й про роботу заочного відділення. Там не може бути досягнуто потрібного рівня навчання до того часу, поки ми не забезпечимо студентів конспектом лекцій, говорить комуніст Б. Шайкевич.

СПРАВА ВИМАГАЄ

Комуніст В. Дроздовський в своєму виступі підкреслив, що учбовий процес вимагає активного втручання в нього партійної організації факультету, парткому й

Під керівництвом партійної організації філологи успішно виконали свій трудовий обов'язок на сільськогосподарських роботах.

Відзначено авангардну роль комуністів у системі політосвіти, агітації і пропаганди, в культурно-масовій роботі. Колектив філологічного факультету з хорошими показниками йде назустріч 47-м роковинам Великого Жовтня, до славного сторічного ювілею університету. Але в роботі партбюро були й недоліки, на які вказали комуністи в своїх виступах, коли обговорювалась доповідь. Комуністи виявили велику активність, особливо тоді, коли мова йшла про питання, які висуває саме життя.

ректорату. Ми мусимо поставити питання перед Міністерством про доцільність загальнонаукового факультету по гуманітарному циклу, про доцільність низки навчальних планів для стаціонару, заочного й загальнонаукового відділення. Дуже сковує нас відсутність чіткого календарного плану в масштабі університету, який би регламентував кількість засідань, різних заходів, дні їх проведення.

Відчувається настійна потреба в скороченні засідань вчених рад і громадських організацій, домагаючись цим широким узагальнень, ґрунтовнішого й координальнішого обговорення тих питань, які підкачуються життям.

Комуніст Г. Вязовський розповів про те, що в останній час вийшло в світ багато праць вчених-філологів, декілька монографій надрукувала кафедра української літератури. На філологічному факультеті друкованих праць вийшло більше, ніж на інших. Але тепер треба підвищити якість наукових робіт. Не все написане—наукове.

ВИКОНУВАТИ НАКАЗИ
КОМУНІСТІВ

Звітно-виборчі партійні збори—велика подія. Тут підводяться підсумки не тільки зробленого, але й того, чого не зроблено, говорить комуніст Н. Рядченко. У нас є

чудова традиція — новому бюро вивчати матеріали зборів. Накази комуністів — це програма дій.

Я бачила план виконання цих наказів по матеріалах минулих зборів. І у мене було почуття — чи немає тут формалізму. Адже й сьогодні деякі виступи повторюють те, що говорилось рік тому. Значить, щось залишилось не вирішеним, не виконаним.

ТІСНІШЕ ЗВ'ЯЗОК
ФАКУЛЬТЕТІВ

Філологічний факультет — гуманітарний факультет. Він мусить тісніше бути зв'язаний з кафедрами суспільних наук, наприклад, з кафедрою філософії, говорить комуніст Вязовський. А чи було в нас спільне засідання з гострого питання для нас? Не все гаразд і в зв'язку між кафедрами на факультеті.

Ця робота не може залишитися поза увагою партійних бюро, всіх комуністів і, перш за все, філологів.

Про роботу в колгоспі та про життя партгрупи перших курсів розповів комуніст т. Донець, а про успіхи філологів-цілинників — комуніст т. Волошина.

Наприкінці виступив присутній на зборах член парткому, ректор університету професор О. І. Юрженко.

Збори прийняли розгорнуте рішення — програму дій на майбутнє та обрали новий склад партійного бюро. Секретарем обрано М. Павлюка.

СЬОГОДНІ МИ РОЗПОВІДАЄМО ПРО ЗВІТНО-ВИБОРЧІ ЗБОРИ, ЩО ВІДБУЛИСЬ НА ФІЛОЛОГІЧНОМУ, ХІМІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТАХ ТА НА ФАКУЛЬТЕТІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.

ПІДВОДЯЧИ ПІДСУМКИ

На звітно-виборчих зборах комуністи хімічного факультету підводили підсумки напруженої роботи за минулий рік, насичений важливими подіями в житті нашої країни.

Секретар партійної організації А. Позігун в своїй доповіді вказав, що партійна організація, партбюро факультету приділяли велику увагу учбовій та політико-виховній роботі зі студентами, роботі факультетської комсомольської організації, питанням пропаганди та поширення хімічних знань серед населення.

Але в політико-масовій роботі є і недоліки.

Тов. А. Позігун висловив ряд претензій і до парткому університету, який минулого року не регулярно проводив семінари агітаторів, не налагодив агітаційну роботу в гуртожитку (хоча т. Позігун не знімав відповідальності за це і з партійної організації хімічного факультету).

В своєму виступі І. Бурштейн відзначив, що на відміну від минулих років в цьому в науковій роботі беруть участь студенти верхніх класів шкіл. Він запропонував детально продумати плануван-

ня наукової роботи студентів, розпочати підготовку до ювілейної сесії.

Про активізацію наукової роботи на факультеті говорить О. Богатський. Він говорив також про відповідальність комуністів за доручену справу.

Комуніст Бочаров говорив про необхідність дійового контролю з боку партбюро за роботою проблемної лабораторії паливних елементів, бо партгрупа лабораторії не в змозі одна вирішити всі питання, а труднощі в роботі є чималі.

На деякі прогалини в організації агітмасової роботи звернула увагу комуніст З. Суранова.

Проректор по науковій роботі професор В. Федосеев вказав на необхідність тісних контактів в науковій роботі між хімічним і фізичним факультетами, на необхідність активнішої роботи по підготовці кадрів високої кваліфікації, про серйозне ставлення до підбору аспірантів.

Партійні збори прийняли розгорнуте рішення, спрямоване на активізацію роботи, на подолання вказаних недоліків.

Секретарем партбюро обрано т. Дмитрієвського.

УСУНУТИ НЕДОЛІКИ

ВІДБУЛИСЬ звітно-виборчі збори на факультеті іноземних мов. Зі звітною доповіддю партбюро виступив секретар Б. Нижегородов.

Комуністи в своїх виступах піддавали різкій критиці недоліки, вносили ділові пропозиції, виявляли піклування про покращання навчально-виховної роботи на факультеті.

Комуніст В. Кухаренко піддавав критиці планування наукової роботи на кафедрах. Питання це треба глибоко продумати.

Про культуру студентів і викладачів, про активність молодих комуністів говорить Я. Нейдорф.

Недоліки в академічній та науковій роботі були також відзначені у виступах комуністів. Так В. Шатух сказав, що деканат не відвідує уроки студентів, які знаходяться на педпрактиці, слабо налагоджено контакт зі школами. Не все гаразд з підготовкою кадрів. Про недостатню допомогу агі-

таторам з боку партбюро та парткому говорила комуніст Е. Нушикьян.

На зборах виступили Л. Байдак, Запорожець, В. Соломонов, а також секретар парткому університету Л. Калустьян.

Партійні збори прийняли рішення, спрямоване на усунення недоліків в житті факультету.

Обрано нове партбюро. Секретарем — Ю. Новикова.

В університеті розпочались звітно-виборчі збори постів сприяння партійно-державному контролю.

НА ЗНІМКАХ: звітні збори працівників ректорату. Про проведену роботу постів партійно-державного контролю звітує Г. Стасенко.

БЛИЖЧЕ ДО ЖИТТЯ

СКОРО відбудеться комсомольська конференція університету. На ній будуть підведені підсумки комсомольської роботи. Філологічний факультет вніс в цю роботу свій певний вклад. Наші комсомольці завжди були в авангарді й в навчанні, й в праці, й в громадських ділах.

Минулого навчального року в нас на факультеті проводився огляд комсомольських рядів. На кожному курсі пройшли збори, що активізували комсомольців. Кожен з них замислювався над тим, що він робить для свого факультету, який вклад вніс в те, щоб робота з молоддю була набагато цікавішою, змістовнішою.

Вже декілька років підряд наш факультет займає перше місце серед колективів художньої самодіяльності університету. Хорошими організаторами та знавцями своєї справи виявились В. Горбатюк, Г. Могильницька, Б. Шер, Н. Гомелюк та інші. Вміють організувати й провести вечір відпочинку комсомольці IV курсу українського відділення. Наші підшефні з великою охотою приходять до нас і беруть активну участь у цих вечорах.

Наші комсомольці особливо увагу приділяють академічній роботі. Завідувача академсектора Л. Брелінська добре знає своє діло. Вона часто організовує рейди, на яких перевіряється відвідування лекцій студентами.

Непримиренна вона й до товаришів, які мають академзаборгованість. Об'єктивним показником роботи академсектора є успішність студентів. В цьому наш факультет посідає одне з перших місць.

Звичайно, певні наші успіхи в комсомольській роботі досягнуто завдяки допомозі партбюро та комуністів факультету.

Але не все у нас було добре. Погано була організована робота влітку минулого року. А в нинішньому? Теж не обійшлося без недоліків. Ось приклад. Першого липня студенти факультету прийшли на будівництво спортивного майданчика університету в районі Чорноморки. Робота проводилася за рішенням комітету КСМ університету. Але продуктивність роботи першого дня була надто низькою. Чому?

На це запитання слід би було відповісти комсомольському комі-

тетові. Ділянка майбутнього спортивного майданчика була зовсім не підготовлена для робіт. Про це не потурбувався завідуючий трудсектором тов. Цибульський.

НАЗУСТРІЧ КОМСОМОЛЬСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Через його безвідповідальність нашим товаришам інколи доводилось ходити на будівельній площадці з кутка в кутка. Але незважаючи на це, комсомольці зробили під час літніх канікул чимало.

Я вже вище згадав, що академсектор бюро факультету провів значну роботу, але дійової допомоги з боку академсектора комітету комсомолу ми не відчували. Необхідно завідуючій академсектором К. Квасенко вказати й на те, що робота академсекторів факультетів не була скоординована. А чому б не поєднати роботу академсекторів в такій важливій справі, як ліквідація боржників?

Як це зробити практично? В нас на факультеті є комсомольці, які мають заборгованість з іноземної мови. Чому б не звернутися до комсомольців з факультету іноземних мов по допомогу, не зробити так, щоб кращі комсомольці факультету взяли шефство над нашими відстаючими з іноземної мови студентами. Такі ділові зв'язки були б корисні і між студентами інших факультетів, наприклад філологів та істориків, біологів та хіміків, істориків і географів і т. д.

На нашу думку, творчі зв'язки необхідно мати не тільки в праці-навчанні, але у відпочинку.

Идучи назустріч нашому святу — 100-річчю з дня заснування університету — секторам культурмасової роботи слід практикувати більше тематичних вечорів, лекцій, стендів, вечорів дружби між студентами різних факультетів. Всі заходи, що проводяться факультетським бюро мусять бути спрямовані на те, щоб якнайкраще висвітлити славні традиції нашого університету.

Комсомольці не повинні забувати й про основне — про те, щоб зробити все для якнайкращої підготовки спеціалістів.

Ці важливі діла ми здійснюємо краще тоді, коли жвавіше, цілеспрямованіше, ближче до життя студентів буде будуватися вся комсомольська робота.

Я. ШПАНКО,
секретар КСМ бюро факультету.

ДРУГА ОБЛАСНА

ВІДБУЛАСЬ II обласна конференція з питань програмованого навчання, на якій були заслухані доповіді професора Д. Елькіна про досвід програмованого навчання на кафедрі психології, професора А. Іванова — про практику застосування навчаючих машин на кафедрі електротехніки Технологічного інституту ім. Ломоносова. Про дослідження навчаючих машин на уроках з іноземної мови в технікумі вимірювань доповідь А. Кудрявцев, а про деякі сучасні теоретичні основи навчання — доцент В. Ярошук.

Доповіді були вислухані з великим інтересом і викликали жвавий обмін думками.

Иде лекція. Уважно слухають студенти.

В КОМІТЕТІ КОМСОМОЛУ ОДУ

ВІДБУЛОСЬ засідання бюро комітету комсомолу університету. Було заслухано інформацію заступника секретаря комітету комсомолу Р. Делібалт про недостойну поведінку комсомольців, які живуть в кімнаті № 512 гуртожитку № 4.

Бюро комітету комсомолу прийняло постанову, в якій вживаються суворі заходи до порушників громадського порядку в гуртожитках, ставиться питання про виселення з гуртожитку студенток II курсу механіко-математичного факультету Каманіної та Демидович.

Оголошено також сувору догану за порушення правил у гуртожитку комсомолкам механіко-математичного факультету Щербі й Чабанівській.

Бюро комітету комсомолу вирішило ряд організаційних заходів в зв'язку з XIX звітньо-виборчою комсомольською конференцією університету, що має відбутись.

НЕ ПРОХОДИТИ МИМО!

ЛИСТ В РЕДАКЦІЮ

За родом своєї роботи мені доводиться дуже багато часу приділяти створенню затишку, наведенню порядку в студентських гуртожитках.

Але часом ця велика праця майже зводиться нанівець. Деякі студенти, особливо з гуртожитку № 4, та й — № 2, поводять себе, м'яко кажучи, некультурно, загрошують територію, роблять написи на дверях, б'ють скло у вікнах.

Навколо гуртожитку № 4 немає квітів, клумб. Територія заросла бур'яном.

Нещодавно в університет надійшов лист. В ньому вчителька-пенсіонерка С. Чеченцова пише: «Десять років я прожила на Чукотці. Навколо — каміння. Великої сили вітер видає скудну землю. А ми збирали землю, можна сказати, по крупинках і садили квіти. І хоча жили вони недовго, ми робили це, бо людина покликана прикрашати землю, на якій живе, залишати добру пам'ять про себе.

А подивіться на територію гуртожитку № 4. На ній все літо — ні зелені, ні квітів. Хотілось би, щоб і поведінка деяких студентів була кращою.

Виникає питання: звідки така байдужість деяких юнаків та дівчат до будинку, який став їм рідним, де вони проводять найкращі дні, незабутні студентські роки?»

Цей лист не можна читати спокійно.

Вчителька має рацію. Адже гуртожиток став рідним для студента і дуже прикро, коли через байдужість деяких б'ється скло вікон, вмивальники, дзеркала, коли поведінка окремих студентів викликає скарги сусідів, заплямовує університет. Адже довелось за негідну поведінку в гуртожитку виселити студента V курсу механіко-математичного факультету Колоколова, а студентку V курсу географічного факультету Тхаржевському в наказі по університету оголосити догану.

Ось прочитає студент ці рядки й образиться: «Хіба всі ми такі?»

Звичайно не всі. Але, дорогий друже, не ти розбив скло, чи поламав стілець, це зробив інший, але при тобі. Ти бачив, що це робили інші, але не зупинив їх. Ти не зупинив, не взяв за руку хулігана. Пройшов мимо. І виходить, що так чи інакше ти підтримав його.

Треба не тільки самому дотримуватись порядку, але й домогатися цього від сусіда по кімнаті, по гуртожитку.

Думається мені, що якраз до цього повинні спрямовувати свої сили студради й комітет комсомолу університету.

Так я думаю.

А. ОЛЕСНИКОВА.

САМОСТІЙНА робота над книгою — важливий момент навчання. На перший погляд ніби легке питання, але воно хвилює кожного першокурсника. І ось кафедра історії КПРС організувала для них лекцію. З порадами, як працювати над книгою, виступив доцент Я. М. Штернштейн. Наводимо тези його виступу:

В своїй повсякденній діяльності наша партія керується передовою марксистсько-ленінською наукою. Щоб бути активним і свідомим борцем за справу партії, за комунізм, треба творчо оволодівати марксистсько-ленінською теорією.

Справжні знання можна одержати наполегливою й систематичною роботою над книгою. Вона — друг студента.

Як же працювати над книгою? Першою необхідною умовою самостійної успішної роботи є **цілеспрямованість**. Продуктивність занять буде вищою, коли читати регулярно, систематично, без великих перерв. Читання від семінару до семінару, — що постріл в небо. Треба починати з малого, посту-

пово розширюючи вивчаючи галузь.

І ось нарешті у вас в руках книжка. Перш за все треба з нею познайомитись: вияснити точний заголовок, коли, ким і де вона видана, в зв'язку з якою подією. Важливо прочитати вступ, неможна пропускати приміток, подивіться закінчення в кінці книги, де автор підводить загальні підсумки.

Тепер можна починати читання. Воно повинно бути активним, свідомим, а не онегінським, коли «глаза его читали, но мысли были далеко...». Краще посидіти вдумливо над книжкою годину, ніж дві — з бажанням скоріше закінчити читання. Лише наполеглива робота приводить до успіху. В. І. Ленін нещадно обрешувався на книжкових черв'яків, які «книжки видали, книжки изучали... и ничегошенько не поняли».

В процесі читання можуть зустрітись незрозумілі слова, вирази.

Випишіть їх, вяснійте, звертаючись до словників, довідників, енциклопедій.

Корисно в ході читання робити у власній книзі помітки, підкреслення, навіть короткі записи. Треба виробити для себе певну систему поміток й позначень. Книжка вже прочитана. Можна вважати її зрозумілою тоді, коли вдалось продумати, відчувати основні ідеї.

Тепер можна приступати до поглибленої роботи над книжкою. Таких методів існує багато: план, тези, конспект, виписка цитат, цифр і тому подібне.

Введення конспектів справа особиста. Є три типи конспектів: текстувальний, вільний і змішаний.

Текстуальний конспект складається з послідовних дослівних виписок з книжки. Береться найсуттєвіше, — теорія, факти й опускається другорядне, — деякі приклади, повторювання і так далі.

Більш зручні вільні конспекти. Тут читач передає зміст своїми словами. Такий тип конспекту важчий, бо потребує навиків слухання і записів. Конспект, що включає в себе вільні записи й цитати, називається змішаним. Це найбільше поширена форма конспектування.

Вміння вести хороший конспект виробляється в щоденній, сумлінній роботі. Записи треба робити розбірливо, акуратно, залишати поля для різних доповнень, поміток, зауважень. Хороший конспект стане незамінним посібником не лише в підготовці до екзаменів, а й на все життя.

Щоб глибоко усвідомити теорію марксистсько-ленінізму, важливо вивчати першоджерела, тобто праці К. Маркса, В. І. Леніна, партійні документи. Деякі студенти потрапляють в полон різних брошур. Краще посидіти над першоджерелом

ПОРАДИ ПЕРШОКУРСНИКАМ

довше, ніж прочитати про цю працю кілька брошур.

Неоціненну допомогу в справі вивчення революційної теорії дає художня література. Класики марксистсько-ленінізму широко використовували образи з творів Горького, Щедрина, Чехова, Гоголя, як гостру зброю проти ворогів.

А періодична преса, журнали й газети знайомлять читача з сучасним міжнародним становищем, з світовим комуністичним рухом, допомагає розібратись в обстановці.

Твори класиків марксистсько-ленінізму треба вивчати в тісному зв'язку з сучасністю, з життям.

В своїй бесіді Я. М. Штернштейн розповідав цікаві приклади з своєї практики, посилався на досвід вчених. Він читав вірші, щоб проілюструвати свою думку, наводив висловлювання видатних людей, розповідав характерні епізоди. Потім він відповів на численні запитання. А. МИКИТЕНКО.

ДРУГ СТУДЕНТА

ПЕРШИМ ДІЛОМ ЙОГО...

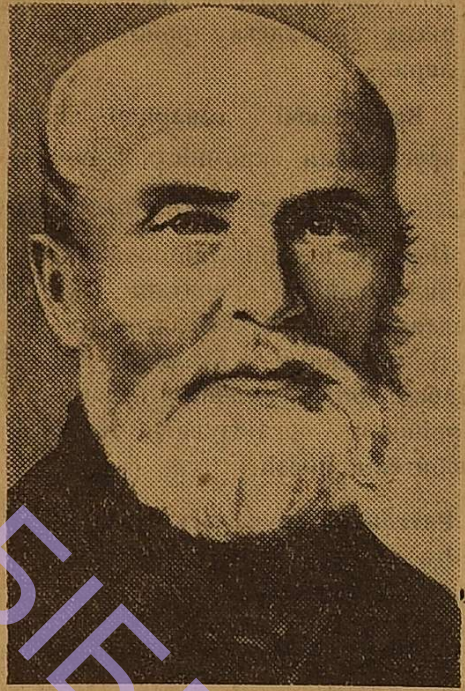
СТВОРЕННЯ Одеського державного університету тісно зв'язано з іменем М. І. Пирогова, з його діяльністю на посту попечителя Одеської учбової округи.

В історію вітчизняної науки Микола Іванович Пирогов ввійшов не тільки як великий учений-медик, але й як блискучий педагог-мислитель та чудовий діяч народної освіти. Він відіграв визначну роль в розвитку російської прогресивної педагогіки. Своєю відомою статтею «Питання життя» він заклав основи педагогічного руху шістдесятих років минулого століття.

М. І. Пирогов гаряче любив батьківщину. Він намагався бути корисним не тільки в галузі медичної науки, але й на ниві народної освіти. 25 жовтня 1857 року він прибув до Одеси як попечитель учбової округи.

ПЕДАГОГІЧНА діяльність М. І. Пирогова на посаді попечителя учбової округи відзначалась всебічністю та великою творчою

плодотворністю. Часте відвідування шкіл округи дало йому змогу

М. І. ПИРОГОВ.

зібрати цінний матеріал для наукових узагальнень, що склали зміст багатьох педагогічних статей. Відвідуючи школи, він часто сам давав уроки, що справляло велике враження на вчителів як зразок високої педагогічної майстерності.

М. І. Пирогов глибоко вірив у виховну силу науки й в бесідах з учителями та студентами доводив, що вчитель, навчаючи, повинен не тільки давати знання, але й виховувати. «Наука нужна не для одного только приобретения сведений, — говорив він, — в ней кроется, иногда глубоко, и потому для поверхностного наблюдения незаметно, — другой важный элемент — воспитательный. Кто не сумеет им воспользоваться, тот еще не знает всех свойств науки».

Ці думки М. І. Пирогова не втратили свого значення і в наш час. Своім глибоким проникненням в суть учбово-виховної справи він зумів надихнути вчителів на по-

шуки, на педагогічну творчість і дуже стимулював розвиток прогресивної педагогічної думки.

БУДУЧИ поборником науки, розглядаючи університети як основні її розсадники, М. І. Пирогов після переїзду до Одеси став наполегливо домагатися відкриття тут університету. «Первым делом моим было, — говорив він, — настоять на преобразовании Одесского лицея в университет». Незважаючи на те, що він недовго був в Одесі — (1 рік 10 місяців), надіслав уряду три докладних записки, в яких детально обгрунтував наукове, загальнокультурне та політичне значення університету в Одесі.

М. І. Пирогову не довелося здійснити свій проект перетворення лицю в університет. Це відбулось 1 травня 1865 року, коли він вже був усунений від адміністративної педагогічної діяльності й під слухним приводом відправлений за кордон. Але розпочата ним

РОЗПОВІДЬ ПРО РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ В УНІВЕРСИТЕТІ

справа створення в Одесі університету не забулась, вона пустила глибоке коріння і урядові довелося стати на шлях реалізації проекту відомого попечителя.

Радянський народ шанує М. І. Пирогова як гарячого патріота своєї великої Батьківщини, як геніального вченого-медика, видатного педагога-мислителя.

Доцент В. ДЕМ'ЯНЕНКО.

ШЛЯХ ДО ОСВІТИ

ДУМКА про створення в Росії вищих учбових закладів для жінок зародилась в 60-х роках минулого століття.

Першим порушив питання про організацію вищих жіночих курсів в Одесі професор історії Новоросійського університету О. С. Трачевський. Йому вдалося створити в 1879 р. підготовчі курси.

В травні 1882 року товариство природодослідників при Новоросійському університеті відновило клопотання, а в 1895 році одержало дозвіл на організацію систематичних читань з математики та природничих наук для жінок.

В перші роки ХХ століття ініціативу по організації вищих жіночих курсів взяв у свої руки відомий психолог і педагог М. М. Ланге. Очолювана ним ініціативна група, до якої входили Є. М. Щепкін, І. В. Спешинський та інші, домоглась відкриття у вересні 1903 р. трьохрічних вищих жіночих педагогічних курсів, які випускали вчительок для жіночих гімназій.

М. Ланге одержав від професора Трачевського велику суму грошей, яка була зібрана в свій час для організації цих курсів. В листі до М. Ланге, О. Трачевський писав: «Від душі поздоровляю моїх давніх товаришів і нових професорів дорогого мені Одеського університету з новим подвигом на користь освіти в Росії... Недарма ж я зберігав цю лепту старих одеситів майже чверть століття, впевнений в неминучості здійснення ідеї вищої жіночої освіти в близькій мені Одесі».

В різні періоди на Одеських вищих курсах працювали такі відомі професори Новоросійського університету, як О. І. Томсон, Б. М. Ляпунов, С. О. Кирилов та інші. Одеські вищі жіночі курси функціонували до травня 1920 року. З 1910 і до 1920 рр. в Одесі працювали також вищі жіночі медичні курси.

Одеські вищі жіночі курси випустили чимало слухачок, які потім успішно працювали й при радянській владі, застосовуючи свої знання в різних галузях нашого життя.

Доцент Т. ФЕДОТОВА.

ЗА СТОРІЧЧЯ

В Новоросійському університеті з перших років його існування йшли дискусії про напрямки в університетській освіті. Рада Новоросійського університету висловила за академічний напрямок в роботі.

Вперше в курс історії філософії, що читався в Новоросійському університеті, були внесені прогресивним ученим — психологом та педагогом М. М. Ланге педагогічні теми.

Пізніше заслужений професор М. М. Ланге складає проект програм до педагогіки.

В листі на ім'я міністра народної освіти Кассо, М. М. Ланге пише, протестуючи проти заборони курсу педагогіки в Новоросійському університеті, що цей курс успішно читається в університеті просить у міністра дозволу створити в Новоросійському університеті кафедру педагогіки.

ПІСЛЯЖОВТНЕВА педагогічна думка в Одеському університеті зв'язана з іменами професорів А. Готалова-Готліба та А. Гордієвського.

Готалов-Готліб закінчив в кінці XIX століття Новоросійський університет. Він слухав лекції заслуженого професора Ланге, знав професора Щепкіна. Через нього й передалась естафета наукової педагогічної думки від старшого по-

коління професорів до професорів, які викладали педагогіку й розвивали педагогічну думку в Одеському університеті в 30—40-х роках.

Професори Готалов-Готліб, А. Гордієвський за період роботи в Одеському університеті підготували десятки аспірантів. Під їх керівництвом закінчили аспірантуру й захистили дисертації ряд доцентів.

Учнем М. М. Ланге та соратником Готалова-Готліба був завідувачий кафедрою психології професор, доктор педагогічних наук, який нині успішно працює в університеті, Д. Г. Елькін. Під його керівництвом закінчили аспірантуру багато спеціалістів, в тому числі і доцент кафедри педагогіки Т. Федотова та Л. Васильєва.

Доцент С. Збандуто, був про-ректором Одеського університету та завідувачим кафедрою педагогіки до Великої Вітчизняної війни.

Доцент В. Дем'яненко захистив після Великої Вітчизняної війни кандидатську дисертацію «Педагогічні ідеї М. І. Пирогова». Він надрукував багато робіт, присвячених проблемам дидактики, методики вузівської освіти.

ВЧЕНІ кафедри педагогіки працюють над проблемою «Шляхи, засоби й форми всебічного

розвитку учнів в школах нового типу». Кафедра опублікувала ряд брошур: «Виховання в сім'ї Ульянових», «Методика підготовки й читання лекцій на педагогічні теми», «Виховне значення біографії перших в світі космонавтів», «Педагогічна Одеса». В союзних і республіканських педагогічних журналах надруковано 12 статей про застосування найновіших технічних засобів наочності в навчанні, в 4-томнику й одностомнику «Основи радянської педагогіки» АПН РРФСР членами кафедри педагогіки надруковано глави на цю ж тему.

Кандидат педагогічних наук, доцент т. Федотова займається питанням естетичного виховання учнів.

Кандидат педагогічних наук Л. Васильєва, старший викладач В. Литовченко працюють над проблемами трудового виховання учнів в школах нового типу.

Член кафедри Г. Гребенна та старший викладач В. Грановська вивчають проблеми історії педагогіки. Результатами їх досліджень є кандидатські дисертації.

При кафедрі за останні роки захищено 5 кандидатських дисертацій з педагогіки. Колектив кафедри згуртований, дружний і працездатний, він успішно йде назустріч ювілею університету.

Доцент В. РУЖЕЙНИКОВ, завідувач кафедрою педагогіки.

МІЦНІЮТЬ ЗВ'ЯЗКИ

ЩОРІЧНО наш університет посилає в школи сотні нових вчителів. А вчителі, що вже давно працюють, підвищують свою кваліфікацію, навчаючись у нас на заочних відділеннях.

Працівники кафедр часто виступають з доповідями та лекціями в школах, на конференціях і нарадах працівників шкіл, в учительських та батьківських університетах, клубів і лекторіях, гуртках вивчення теорії комуністичного виховання. Широко ведеться пропаганда наукових і педагогічних знань шляхом виступів по радіо, телебаченню, на сторінках газет. З ініціативи кафедри педагогіки Одеське телебачення проводить телеуроки «Голубий екран в класі».

Деякі кафедри географічного, філологічного та інших факультетів проводять роботу в секціях учителів-предметників, організують консультації для вчителів та вихователів шкіл. Кафедра педагогіки, наприклад, обговорювала наукову роботу директора школи № 35 П. Горбуліна, цікавий педагогічний експеримент директора школи № 34 М. Зубрицького, досвід виховної роботи вчителів О. Большого, Г. Божури та інших.

Багато уваги приділяється роботі з вчителями сільських шкіл. Так, кафедра педагогіки провела в Білявському районі конференції, присвячені 75-річчю А. Макаренка та 95-річчю Н. Крупської.

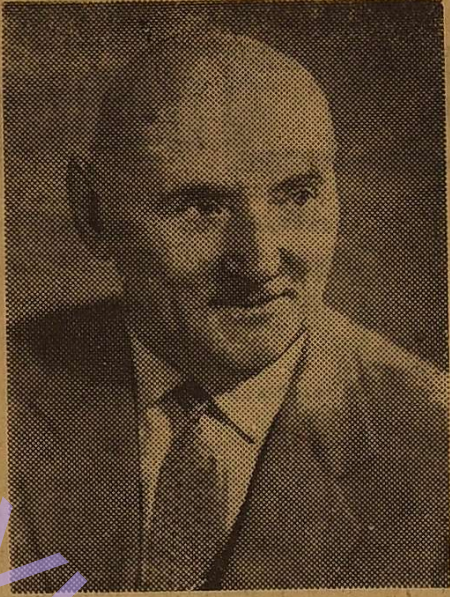
З року в рік розширюються, міцніють зв'язки університету зі школою, збагачуючи колективи кафедр і шкіл новим досвідом, новими знаннями.

Л. ВАСИЛЬЄВА.

Члени кафедри педагогіки ОДУ під час демонстрації досліду.

СЛАВНИЙ ЮВІЛЕЙ

На засіданні ради філологічного факультету в урочистій обстановці відзначався славний ювілей — 80-річчя з дня народження та 50-річчя науково-педагогічної діяльності завідувача кафедрою російської мови професора Н. І. Букатеви́ча.

Поздоровити Назара Івановича прийшли секретар парткому Л. Х. Калуст'ян, проректор по науковій частині В. О. Фе-

досєєв, голова профспілки І. О. Середа, представники факультетів, завідувачі кафедрами, співробітники філологічного факультету та студенти.

Декан філологічного факультету доцент І. Дузь у своєму виступі підкреслив, що історія народу вимірюється епохами, століттями, але в людському житті 80 років теж складають віху, якщо вони, як у Назара Івановича, заповнені трудовими

діяльністю професора Н. І. Букатеви́ча виступила член кафедри доцент М. К. Мартиновська, яка відзначила заслуги Назара Івановича в розвитку лінгвістичної науки, а також підкреслила виключну педагогічну майстерність і велику корисну громадську роботу ювіляра.

Виступаючі товариші підкресливали скромність і прос-

тоту Назара Івановича, його тактовність та привітність.

На адресу ювіляра прийшли численні вітальні телеграми з різних вузів нашої країни, в тому числі від академіка Виноградова, професора Борковського, професора Мигіріна та від його колишніх студентів з борту китобійної флотилії.

Колектив філологічного факультету пишається тим, що серед нас є такі люди, як професор Н. І. Букатеви́ч, який є не тільки вченим, але й сердечним другом і чуйним товаришем.

Бажаємо дорогому Назару Івановичу доброго здоров'я, невтомної життєдіяльності та все нових і нових успіхів в його благородній праці педагога й вихователя.

С. САВИЦЬКА,
Л. УСАЧОВА.

ВЕЧІР ТРУДОВОЇ СЛАВИ

СВЯТКОВО прибраний вестибюль головного корпусу університету. Радісні, щасливі посмішки друзів. Університетська молодь прийшла поздоровити своїх товаришів, які влітку добре попрацювали на будовах Цілинного краю.

Вечір, організований комітетом комсомолу, відкриває секретар комітету А. Низов. Радісно, гучними оплесками зустрічають присутні виступи своїх товаришів — студентку філологічного факультету Асю Барабашову, студента історичного факультету В. Гринника.

Студентів, що працювали на циліні, тепло поздоровили й представники інших вузів. Кращим цилінікам були вручені Почесні грамоти громадських організацій Цілинного краю.

Учасники вечора трудової слави із захопленням продивились короткометражний фільм «Студенти університету на циліні».

Нижче ми друкуємо замітки студента-цилініка Л. Макодьоба про роботу та відпочинок на циліні.

ОДИН ДЕНЬ

ЩЕ вчора був холодний дощовий день, одягались як потепліше, а сьогодні, роздягнувшись до пояса, хлопці хмуряться на пекуче сонце.

Монотонний шум транспортера перегукується з стуком молотків. Теслярі прибивають підшивку до стелі. Пташник, довжиною понад 80 метрів, на якому працює бригада Юри Циганкова, потрібно закінчити до 1 вересня. А роботи ще чимало...

Ось Петро Сагатюк. Він, загнавши останній цях, незадоволено дивиться на купу дощок: мало. Була б підшивочна дошка, давно б закінчили, а так...

Вправно орудуючи лопатою, розправляє бетон в опалубці Леся Фурдуй. Завжди весела, жартівниця, зараз вона зосереджена, серйозна. Вже восьма година, час додому, але Віктор Чернега продовжує кидати шлак в бетономішалку. Сьогодні бригада затримується. Потрібно закінчити бетонування стіни. Залишаться перего-

родки, а потім цієї роботи не буде. Та наші бетонярі не журяться, що залишаться без роботи. Хлопці будуть за теслярів, а дівчата — штукатурами. Цю спеціальність вони здобули на циліні...

Починає темніти.

Теслярі закінчили свою роботу й прийшли на допомогу бетонояркам. Ось Толя Ринкевич з Володею Шамраєм хочуть забрати носилки з бетоном у Валі Савінкової та Асі Барабашової. Все ж таки втомилась дівчата. Дівчата здивовано дивляться на Толю. Жартує чи що? А він любить жартувати! Заперечливо хитають головами. Толя відходить, і хлопці починають кидати пісок.

Нарешті робота закінчена. Збирають інструмент. Хтось розпочав пісню, її підхопили і вона полинула степом... Втома щезла.

ЛЮБИТЕЛІ ПОЕЗІЇ

ЦЕЙ задум виник у членів нашого загону в перші ж дні.

Л. МАКОДЗЬОБА.

ЗАХИСТИЛИ ДИСЕРТАЦІЇ

ЦИМИ днями в нашому університеті пройшов захист кандидатських дисертацій. Успішно захистили їх Ю. ТКАЧ — випускник та співробітник хімічного факультету університету, випускниця фізичного факультету Е. КРАМАЛЕЙ.

За межами університету успішно захистив докторську дисертацію на тему: «Речі, властивості та відношення і теорія висновків по аналогії» завідувачий кафедрою філософії О. УИОМОВ.

Колектив університету щиро поздоровляє товаришів з успіхами в науковій роботі.

ВСІМ, ВСІМ, ВСІМ!

СТУДЕНТАМ ВСІХ КУРСІВ І ФАКУЛЬТЕТІВ!
ВИКЛАДАЧАМ І ВЧЕНИМ УНІВЕРСИТЕТУ!

ВСІМ, ХТО СХИЛЬНИЙ ВИСЛОВЛЮВАТИ СВОЇ ДУМКИ НА ПАПЕРІ ТА ВВАЖАЄ, ЩО ВОНИ ЯВЛЯЮТЬ СОБОЮ ПЕВНИЙ ІНТЕРЕС ДЛЯ ІНШИХ.

МИ ЗАПРОШУЄМО ВАС СПІВРОБІТНИЧАТИ В НАШІЙ ГАЗЕТІ, СТАТИ НАШИМ КОРЕСПОНДЕНТОМ, ДЛЯ ЦЬОГО ПОТРІБНІ ЛИШЕ БАЖАННЯ ТА ЛЮБОВ ДО НЕСПОКІЙНОЇ, АЛЕ ЖВАВОЇ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ СПРАВИ.

МИ ЗАПРОШУЄМО НЕ ТІЛЬКИ ТИХ, ХТО ПРАЦЮВАР У ГАЗЕТІ. ЗНАЙДУТЬСЯ ЦІКАВІ ДОРУЧЕННЯ І ДЛЯ ТОГО, ХТО НЕ ПИСАВ У СВОЄМУ ЖИТТІ НІ ОДНІЄЇ ЗАМІТКИ В ГАЗЕТУ. А СКІЛЬКИ ЦІКАВИХ СПРАВ У НАС Є ДЛЯ ТИХ, ХТО ЗАХОПЛЮЄТЬСЯ ФОТОГРАФІЄЮ, МАЛЮВАННЯМ!

ЧЕКАЄМО ВАС, ДРУЗИ, В РЕДАКЦІЇ.

ЗНАЙТИ НАС ПРОСТО: ВУЛИЦЯ ПЕТРА ВЕЛИКОГО, № 2, ГОЛОВНИЙ КОРПУС УНІВЕРСИТЕТУ, КІМНАТА № 31.

ПРИХОДЬТЕ, ПИШІТЬ, ДЗВОНІТЬ!

НАШ ТЕЛЕФОН: КОМУТАТОР ОДУ 3-90-78 АБО 3-90-88, ПРОСИТИ РЕДАКЦІЮ «ЗНК».

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ.

ГОСТІ З КРЕЙСЕРА «МАЙСОР»

19 жовтня моряки індійського крейсера «Майсор», що перебував у м. Одесі з дружнім візитом, відвідали університет.

Гості виявили жвавий інтерес до системи роботи вищих учбових закладів СРСР, ознайомились з методами викладання в нашому університеті, оглянули палеонтологічний музей, обчислювальний центр.

Проректор по учбовій роботі університету доцент Г. Вязовський тепло привітав гостей, розповів про життя учених та студентів вузу.

Від імені індійських моряків лейтенант-командор крейсера «Майсор» Нені сердечно подякував колективу університету за гостинний прийом.

В. ЗУБЕЦЬ.

ПО АКВАТОРІЇ ПОРТУ

НЕДАВНО студенти I курсу фізичного факультету на теплоході «Жемчужина» здійснили екскурсію по акваторії Одеського морського порту.

Ми ознайомились з трудовими буднями портовиків, їх славними традиціями.

Цікава, захоплююча екскурсія принесла велику допомогу, збагатила нас певними знаннями.

А. САДЛІЙ,

студент I курсу фізичного факультету.

Редактор Є. ГОГУНСЬКИЙ.

УВАГА!

Учбова частина повідомляє, що зимова екзаменаційна сесія в Одеському державному університеті проходить в такі строки:

ЗАЛІКИ з 10 по 25 грудня, а ЕКЗАМЕНИ з 2 по 31 січня.

НАРОДЖЕННЯ СУФІКСА

В російській, і в українській мовах іменники тільки зрідка можуть творитись з допомогою суфікса — АН. Іменників типу великан, політикан, мовчан, стоян дуже мало. У всіх граматиках твердиться, що суфікс — АН є непродуктивний. Це показник того, що цей суфікс є дуже старовинний. Походження його, як і багатьох інших суфіксів, дуже затемнене. Однак загальною ознакою є твердження, що всі суфікси утворились, зрештою, з колишніх повнозначних слів, хоч це й не в усіх випадках можна проілюструвати тепер конкретними прикладами.

В нашу епоху, як відомо, словниковий запас мов соціалістичних націй досить інтенсивно поповнюється новими словами, які утворюються за традиційними моделями з допомогою старих і нових засобів словотвору. Останнім часом у зв'язку з хімізацією нашої промисловості й сільського

господарства з'явилося чимало нових слів, серед них і такі, як лавсан та ефіран.

З етимологічного погляду — це складні слова, але студенти, аналізуючи їх, обов'язково виділяють у них суфікс — ан, за аналогією до слів типу мовчан. Але — ан у словах лавсан, ефіран, за своїм походженням не має нічого спільного з суфіксом — ан, у словах типу мовчан.

У словах лавсан, ефіран — ан це скорочена назва Академії наук, це ініціальна аббревіатура. Новий різновид гербіциду, основним компонентом якого є ефір, назвали ефіран тому, що його винайшли співробітники Академії наук. А лавсан — це скорочена назва лабораторії в—исокомолекулярних с-полук Академії наук=лавсан. Однак згодом і в цих нових словах реальне значення звукосполучення — ан поступово зітреться і воно перетвориться в суфікс.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

КОНФЕРЕНЦІЯ СЛАВІСТІВ

З 13 по 17 жовтня у місті Чернівцях проходила VI республіканська лінгвістична конференція.

Співробітники нашого університету взяли активну участь у роботі конференції. На засіданнях 4-х секцій (літературознавчої, мовознавчої, історичної та фольклорно-етнографічної) з доповідями виступили тт. С. Бевзенко, Н. Москаленко (кафедра української мови), А. Смольська, Н. Косек (кафедра російської мови), Н. Владімірова, Г. Пляшко (кафедра нової історії), Б. Шайкевич, Б. Барська, М. Соколякський (кафедра зарубіжної літератури) П. Данилюк, П. Маркушевський (кафедра української літератури), Р. Карабанов (кафедра російської літератури).